

Recu OLT / OIH / ITH
Le 14 FEB. 2013
N° 0094

**Decree issued by the Minister
of Mongolian Culture, Sports and Tourism**

February 8th, 2013

Decision A/41

Ulaanbaatar City

Pertaining to revision and approval of the Inventory

To ORDER THAT, based on the 12th and 17th article of Convention for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage by UNESCO, and Planning for Implementation of Convention for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage by Mongolian National Commission for UNESCO, in 2009.

1. To revise/renew the “National Representative List of Intangible Cultural Heritage” according to the 1st Annex, the “The National List of Intangible Cultural Heritage in Needs of Urgent Safeguarding” according to the 2nd Annex.
2. To entrust with the Department of Culture and Arts Policy Implementation and Coordination /Mr N.Orgil/, the Mongolian National Commission for UNESCO /Mr G.Jargalsaikhan/, the Center of Cultural Heritage /Mr G.Enkhbat/ to deliver the ICH registrations to the UNESCO, promoting, publishing and to make modifications if necessary.
3. Relevant with this order, the 84th order by Minister of Education, Culture and Science in March 16th of 2011 was cancelled.

(Signature) Ts. Oyungerel

NATIONAL REPRESENTATIVE LIST OF INTANGIBLE
CULTURAL HERITAGE

**Oral Traditions and Expressions,
Including Language, as a Vehicle for
Intangible Cultural Heritage**

1. Mongolian Language
2. Fairy Tales
3. Spells and Incantations
4. Legends
5. Mongolian Triads
6. Benedictions
7. Proverbs
8. The Words of Propitious Omens
(Well-Wishing)
9. Odes
10. Humorous Phrases
11. Riddles
12. Words for Libations and
Anointment
13. Puzzles
14. Aytiz

Folk Performing Arts

1. Lullabies
2. UrtiinDuu: Mongolian Traditional
Long Song

3. Mongolian Traditional Short
Songs
4. Traditional Music of the Morin
Khuur
5. Traditional Art of Khóómei
6. Marzai and giingoo, Songs of the
Horse-Jockeys
7. Traditional Art of Whistling
8. Dembee, a Finger-Guessing
Game with Singing
9. Art of Whistling

**Social Practices, Rituals and Festive
Events**

1. Mongolian Traditional Festival
Naadam
2. The Custom of Naming and
Giving Ablution to a Child
3. The Custom of Cutting the Child's
Hair for the First Time
4. The Custom of Beseeching a
Bride
5. Wedding Ceremonies
6. The New Ger Warming Feast
7. Funeral Practices

8. The Custom when Castrating Young Animals
9. Mare-Milking Ceremony
10. The Custom of Tethering Foals
11. The Foal-Branding Ceremony
12. The Custom of Branding Horse
13. The Ceremony for Consecrating Animals
14. Customs Associated with Traditional Milk Beverages
15. Knucklebone Shooting
16. Custom of Anklebone Games
17. Traditional TsagaanSar Festival
18. Hunting Customs Using Falconry
19. Mongolian Shamanic Traditions
20. Traditional Way to Move to a New Pasture
21. Traditional Practices of Uriankhai Archery
22. Camel polo
23. Camel Racing
24. Melodies and Rituals Associated with Labor
25. Melodies Associated with Animal Husbandry
26. Melodies Associated with Hunting

Traditional Techniques, Knowledge and Practices Concerning Nature and the Universe

1. Folk Traditional Medicine
2. Traditional Folk Treatments for Animals
3. Traditional Astronomical Knowledge
4. Traditional Meteorological Knowledge
5. Tradition of Protecting and Preserving Nature
6. Folk Knowledge and Methods of Rearing and Educating Children
7. Traditional Techniques of Preparing Dairy Products
8. Traditional Customs for Making Felt
9. Traditional Techniques of Processing Skin and Hide
10. Traditional knowledge of animal treating, bleeding and lancing
11. Traditional Knowledge of Genealogical Inheritance
12. Traditional Knowledge of Choosing, Training and Racing Swift Horses
13. Mongolian traditional knowledge of genealogy

Traditional Craftsmanship

1. Traditional Craftsmanship of the Mongol Costume
2. Traditional Craftsmanship of the Mongol Ger
3. Mongolian Traditional Ornaments
4. Traditional Felt Crafts
5. Craftsmanship of Mongol Boots
6. Traditional Craftsmanship of Hide and leather
7. Traditional Craftsmanship of Zodog and Shuudag (Wrestling Costume)
8. Traditional Craftsmanship of the Bow and Arrow
9. Casting Silver Bowls
10. Traditional Saddle-Making
11. Traditional art of Wood Engraving
12. Traditional Art of Needlework
13. Traditional Knot-Work
14. Traditional Art of Folk Painting
15. Craftsmanship of Hemmed Applique
16. Sculpture and Papier-Mache Crafts
17. Traditional Craftsmanship of Folk Musical Instruments
18. Traditional Technique of Making an Ox-Cart
19. Traditional Technique of Making a Flint Gun

NATIONAL LIST OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE IN
NEED OF URGENT SAFEGARDING

1. Mongol Tuuli: Mongolian Epic
2. Traditional Music of the Tsur
3. Melodies for Coaxing Animals
4. Coaxing Ritual for Camel Calves
5. BiiBiilgee: Mongolian Traditional Folk Dance
6. Mongolian Traditional Practices of Worshipping Sacred Sites
7. The Art of Steel Carving
8. Traditional Art of Book-Making
9. Traditional Wedding Ceremonies of Different Mongolian Ethnic Groups
10. Traditional Performance Techniques of Folk Musical Instruments and Their Repertoire
11. Mongolian Traditional Tsam Dance
12. Mongolian Calligraphy
13. Traditional Forms of Puzzle Games
14. Circular Breathing Technique of the Limbe Performance
15. Performance of the Mongolian Jangar Epic
16. Mongolian Traditional Contortion

МОНГОЛ УЛСЫН СОЁЛ, СПОРТ
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙДЫН ТУШААЛ

2013 оны 02 сарын 08 өдөр

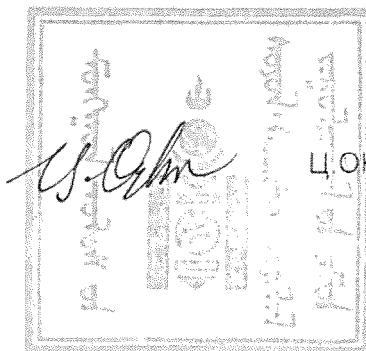
Дугаар А/41

Улаанбаатар хот

Бүртгэл шинэчлэн батлах тухай

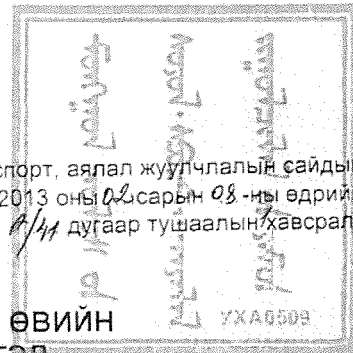
Нэгдсэн Үндэстний Боловсрол, Шинжлэх ухаан, Соёлын Байгууллага (ЮНЕСКО)-ын "Соёлын биет бус өвийг хамгаалах тухай" Конвенцийн 12, 17 дугаар зүйл, ЮНЕСКО-гийн Монголын Үндэсний Комиссын "Биет бус соёлын өвийг хамгаалах тухай" ЮНЕСКО-гийн конвенцийг хэрэгжүүлэх 2009 оны төлөвлөгөөг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Монгол Улсын биет бус соёлын өвийн Төлөөллийн үндэсний бүртгэлийг нэгдүгээр, Яаралтай хамгаалах шаардлагатай соёлын биет бус өвийн үндэсний бүртгэлийг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус шинэчлэн баталсугай.
2. Биет бус соёлын өвийн төрөл зүйлийн бүртгэлүүдийг ЮНЕСКО-д хүргүүлэх, хэвлүүлэн сурталчлах, шаардлагатай үед нэмэлт өөрчлөлт оруулан шинэчлэх арга хэмжээ авч ажиллахыг Соёл, урлагийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Н.Оргил/, ЮНЕСКО-гийн Монголын Үндэсний Комисс /Г.Жаргалсайхан/, Соёлын өвийн төв /Г.Энхбат/-д даалгасугай.
3. Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын 2011 оны 3 дугаар сарын 16-ны өдрийн 84 дүгээр тушаалыг хүчингүйд тооцсугай.

Ц.ОЮУНГЭРЭЛ

Соёл, спорт, аялал жуулчлалын сайдын
2013 оны 08 сарын 08 -ны өдрийн
0/4 дугаар тушаалын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙН ТӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНДЭСНИЙ БҮРТГЭЛ

I. Эх хэл болон аман уламжлал, илэрхийллүүд

1. Монгол хэл
2. Монгол үлгэр
3. Дом шившлэг
4. Домог үлгэр
5. Ертөнцийн гурав
6. Ерөөл
7. Зүйр цэцэн үг
8. Бэлэг дэмбэрэлийн үг
9. Магтаал
10. Шог яриа
11. Онъсого
12. Цацал мялаалгын үг
13. Таавар
14. Айтыс*

*Казак ардын уламжлалт цэц булаацалдаан

II. Ардын язгуур урлаг

1. Бүүвэйн дуу
2. Монгол ардын уртын дуу
3. Ардын богино дуу
4. Морин хуур хөгжмийн уламжлалт урлаг
5. Монгол хөөмэйн уламжлалт урлаг
6. Хурдан морины хүүхдийн гийнгоо
7. Уламжлалт исгэрэх урлаг
8. Дэмбээдэх ая дуу
9. Аялгуулан исгэрэх урлаг

III. Үндэсний уламжлалт зан үйл, ёслол, баяр наадам

1. Монгол наадам
2. Хүүхдийн угаалга хийх зан үйл
3. Хүүхдийн даахь үргээх зан үйл
4. Бэр буулгах зан үйл
5. Хуримлах зан үйл
6. Шинэ гэр барих зан үйл
7. Талийгаачийг оршуулах зан үйл
8. Мал хөнгөлөх зан үйл
9. Гүүний үрс гаргах зан үйл
10. Гүү барих зан үйл

11. Унага тавих зан үйл
12. Адуу тамгалах зан үйл
13. Мал сэтэрлэх зан үйл
14. Айраг сархадын холбогдолтой зан үйл
15. Шагаа харвах зан үйл
16. Шагайгаар наадах зан үйл
17. Цагаан сарын уламжлалт ёслол, зан үйл
18. Бүргэдийн баяр, бүргэдээр ан хийх зан үйл
19. Монгол бөөгийн зан үйл
20. Монгол нүүдлийн зан үйл
21. Урианхай харвааны уламжлалт зан үйл
22. Тэмээн поло
23. Тэмээний уралдаан
24. Хөдөлмөр, зан үйлийн холбогдолтой уриа дуудлага
25. Мал аж ахуйн холбогдолтой уриа дуудлага
26. Ан агнуурын холбогдолтой уриа дуудлага

IV. Байгалийн болон сав ертөнцийн тухай мэдлэг, заншил, уламжлалт арга технологи

1. Ардын уламжлалт анагаах ухааны төрлүүд
2. Ардын уламжлалт малын эмгэг анагаах төрлүүд
3. Уламжлалт цаг тоолол, зурхайн ухаан
4. Байгаль, цаг агаар шинжихүйн уламжлалт мэдлэг
5. Байгаль хамгаалах уламжлалт арга, мэдлэг
6. Ардын сурган хүмүүжүүлэх ухааны арга, мэдлэг
7. Цагаан идээ бэлтгэх уламжлалт арга
8. Эсгий хийх уламжлалт арга, зан үйл
9. Арьс шир боловсруулах уламжлалт арга
10. Мал эмчлэх, хатгах, ханах уламжлалт мэдлэг
11. Ургийн бичиг хөтлөх монгол уламжлал
12. Хурдан морь шинжих, сойх, уралдуулах монгол эрдэм ухаан
13. Угийн бичиг хөтлөх монгол уламжлал

V. Ардын уламжлалт гар урлал

1. Монгол хувцасны уламжлалт урлал
2. Монгол гэрийн уламжлалт урлал, зан үйл
3. Монголын уламжлалт хээ угалз
4. Уламжлалт эсгий урлал
5. Уламжлалт арьс, ширэн урлал
6. Монгол гутлын урлал
7. Бөхийн зодог шуудаг хийх урлал
8. Нум сум хийх уламжлалт урлал
9. Мөнгөн аяга хийх урлал
10. Монгол эмээл хийх урлал
11. Монгол сийлбэрийн уламжлалт урлал
12. Уламжлалт уран хатгамал, оёдлын урлал

13. Уламжлалт нэхэх, сүлжих урлал
14. Монгол зургийн урлал
15. Зээгт наамлын уламжлалт урлал
16. Баримал, шумалын уламжлалт урлал
17. Үндэсний хөгжмийн зэмсгийн уламжлалт урлал
18. Үхэр тэрэг хийх уламжлалт технологи
19. Цахиур буу хийх технологи

Соёл, спорт, аялал жуулчлалын сайдын
2013 оны 02 сарын 08 -ны өдрийн
7/4 дугаар тушаалын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ЯАРАЛТАЙ ХАМГААЛАХ ШААРДЛАГАТАЙ
СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ БҮРТГЭЛ

1. Монгол тууль
2. Монгол цуур хөгжмийн уламжлалт урлаг
3. Төл авахуулах ая дуудлага, зан үйл
4. Ингэнд ботго авахуулах зан үйл
5. Монгол бий биелгээ, уламжлалт бүжгийн урлаг
6. Уул овоо тахих монгол зан үйл
7. Ган сийлбэрийн урлал
8. Ном бүтээх уламжлалт урлал
9. Монголын олон ястны хурим, найрын уламжлалт зан үйл (Боржигин найр, Баяд, Дөрвөд, Захчин, Казах, Урианхай, Буриад хурим)
10. Ардын хөгжмийн уламжлалт урын сан, хөгжимдөх арга барил (хуур, экилийн татлага, товшуурын аяз, домборын кюй)
11. Монгол цам
12. Монгол уран бичлэг
13. Онъсон тоглоомын уламжлалт төрлүүд
14. Лимбэ, бишгүүрийн битүү амьсгаа*
15. Монгол жангар
16. Монгол уран нугралт

**Амьсгалын эрхтний дотоод орчлоор тасралтгүй үлээж эгшиглүүлэх ховор хосгүй арга барил*